

Kaip atpažinti plekšnes - keistokas klausimas, ypač žvejams. Iš pirmo žvilgsnio paprasta atskirti plekšnes nuo kitų žuvų rūšių. Akivaizdžiai plokščios formos kūnas, akys ir burna persuktos, nugara rusvai dėmėta, o pilvas baltas. Tai galėtų padaryti netgi pirmokas. Tačiau, kaip atpažinti upinę plekšnę nuo jūrinės - tai nelengva net ichtiologams.

Upinė plekšnė *Platichthys flesus* toleruoja gėlą vandenį, todėl yra dažna Baltijos pajūrio ir Kuršių marių gyventoja. Sutinkama Danės ir Šventosios upių žemupiuose, net Atmatos ir Kuršių marių sankirtoje. Jos galva dviem atvejais iš trijų yra atsukta į kairę pusę, o šoninė linija, kaip ir visa oda, einanti išilgai nugaros yra šiurkšti. Dažniausiai tinklais sugaunama iki 35 cm, o žvejai mėgėjai pagauna 10-15 cm dydžio. Labai vislios ir atsparios užterštumui žuvys. Subręsta 3-4 metų. Neršia kovo -balandžio mėn. vandens masėje 10-40 m gylyje.

Prieš pat nerštą ir jo metu nesimaitina, todėl po neršto būna labai išsekusios ir liesos. Upinės plekšnės yra mėgėjos keliauti. Vaikystėje jos laikosi arti kranto, upių žiotyse, kur gausu smulkaus maisto, o subrendusios keliauja priklausomai nuo sezono. Pavasarį ir vasaros pradžioje, kol vandens temperatūra nesiekia 17 laipsnių C jos laikosi netoli kranto, 3-15m gylyje. Ten smaguriauja neršiančiomis smulkiomis žuvimis (smėliniais grundalais, mažaisiais tobiais, brėtlingiais), jų ikrais, krevetėmis, šoniplaukomis, tačiau vėliau traukia gilyn kur gausu moliuskų. Rudenį, atvėsus vandeniui iki 12-8 C, grįžta arčiau kranto, o žiemą vėl plaukia gilyn.

Jūrinės plekšnės *Pleuronectes platessa* skiriasi nuo upinės plekšnės savo švelnia oda ir ryškiomis oranžinės spalvos dėmėmis, ant galvos tarp akių ir žiaunų yra nuo 4 iki 7 smulkių žvynynių ataugų, šoninė linija prie galvos šiek tiek išlinkusi, o galva dažniausiai pasukta į dešinę pusę. Baltijos jūroje dydis, nerštas ir gyvenimo būdas labai panašus į upinės plekšnės, tačiau jos gyvena tolėliau nuo kranto, 25-50 m gylyje, mažiau migruoja ir į Klaipėdos uosto akvatoriją atklysta retai. Mokslininkai pastebėjo, kad jūrinių plekšnių populiacijos dydis priklauso nuo vandens druskingumo. Beje Lietuvos pakrantėje vidutinis druskingumas tėra 6-8 promilės, o tai jau populiacijos paplitimo riba.

Abiejų plekšnių rūšių dydžiai priklausomai nuo druskingumo labai skiriasi. Pvz. Atlanto vandenyne jūrinės plekšnės užauga iki 1 m ilgio ir 7 kg svorio, o upinės pasiekia net 60 cm dydį ir 3 kg svorį.

Kadangi šių plekšnių rūšių gyvenimo būdas panašus gamtoje egzistuoja daug hibridų. Jie turi panašių požymių, būdingų abiejoms rūšims. Ir suprasti kur kokia rūšis pakankamai sudėtinga.

Įdomu palyginti ir skonines šių žuvų savybes. Upinės plekšnės mėsa sausesnė, raumenų sluoksniai iškepus neatsiskiria. Jūrinės plekšnės mėsa - riebesnė ir iškepus akivaizdžiai matosi raumenų sluoksniai.

Paruošta pagal Jūrų muziejaus informaciją